

MODT ØSTRE LANDSRET
12.07.2018 09:07

Udskrift af dombogen

KENDELSE

Afsagt den 5. marts 2018 i sag nr. BS 10-2019/2015 OG 23/2016:

A
...
og
B
...
(advokat Hans-Oluf Meyer)
mod
GF Forsikring A/S
Jernbanegade 65
5210 Odense NV
(advokat Nicolai Mailund Clan)
og
GF Forsikring A/S
Jernbanegade 65
5210 Odense NV
(advokat Nicolai Mailund Clan)
mod
VGH Versicherungen
Schiffgraben 4
30159 Hannover
Tyskland
(advokat Søren Vagner Nielsen)

Sagens baggrund og parternes påstande

Under denne sag har sagsøgerne, A og B, påstået sagsøgte, GF Forsikring A/S, dømt til at anerkende erstatningspligten for personskader, som sagsøgerne hver især blev påført ved færdselsuheld den 9. januar 2013, og betale godtgørelse og erstatning som følge heraf.

Sagsøgte har nedlagt påstand om frifindelse.

Sagsøgte har over for adciterede, VGH Versicherungen, nedlagt påstand om, at denne tilpligtes at friholde sagsøgte for ethvert krav, som sagsøgte måtte blive tilpligtet at betale til sagsøgerne.

Adciterede har nedlagt påstand om frifindelse.

Spørgsmålet om, hvorvidt tysk eller dansk ret skal finde anvendelse på sagen, er udskilt til særskilt afgørelse.

Parterne har i den anledning nedlagt følgende påstande:

Sagsøgerne har nedlagt påstand om, at sagsøgte tilpligtes at anerkende, at dansk ret skal finde anvendelse.

Sagsøgte har over for sagsøgerne nedlagt påstand om, at sagen skal afgøres efter tysk ret, og har over for adciterede nedlagt påstand om, at dansk ret skal finde anvendelse.

Adciterede har nedlagt påstand om, at tysk rets skal finde anvendelse på forholdet mellem sagsøgte og adciterede.

Oplysningerne i sagen

Sagsøgerne, A og B var den 9. januar 2013 som passagerer i en tysk varebil part i et trafikuheld, hvorved de begge pådrog sig alvorlige personskader. Modpartens forsikringsselskab, GF Forsikring A/S, har afvist at anerkende erstatningspligten.

Vedrørende de nærmere omstændigheder ved færdselsuheldet er i stævningen anført følgende:

”1. Uheldet

A, født den ...1961 og hans søn B, født den ...1987, var den 09.01. 2013 passagerer i den tyske varevogn Opel Vivaro med registreringsnummeret ..., da der ca. kl. 20.00 skete et alvorligt trafikuheld på Varde Hovedvej, 6760 Ribe, umiddelbart syd for Jedstedvejs udmunding i Varde Hovedvej.

Føreren af den tyske varevogn, C, ligeledes bosiddende i Tyskland, der førte varebilen i vognbanen i nordlig retning, mistede pludselig herredømmet over bilen, hvorefter denne kom over i den modsatte vognbane, hvor varebilen stødte sammen med en Honda personbil med dansk registreringsnummer Personbilen blev ført af D og køretøjet er forsikret hos sagsøgte.

Ved uheldet væltede den tyske varevogn om på højre side ude på en mark. B kunne ligesom føreren C selv komme ud af bilen, og A, der sad på bagsædet, blev af redningsfolkene taget ud gennem taget ved hjælp af et speineboard efter, at der var blevet skåret hul i taget.

Alle tre personer fra den tyske varebil blev ligesom føreren af danske personbil i hver deres ambulance kørt til sygehuset i Esbjerg. Begge sagsøgere blev påført alvorlige personskader ved sammenstødet.

A og B var ansat hos det tyske svejsningsfirma X i Westoverledingen. Sammen med deres chef C var de i en firmabil på vej til Esbjerg havn, hvor de efter overnatning på hotel dagen derpå skulle udføre svejsningsarbejder på vindmøller inden disses transport til destinationer ud på havet. Uheldet er for de sagsøgende parter vedkommende således sket i forbindelse med udførelsen af deres arbejde. Arbejdsgiveren, X har ansvarsforsikret varebilen hos VGH Versicherungen i Hannover.”

Sagsøgerne rettede indledningsvis henvendelse til VGH Versicherung som bilansvarsforsikringselskab for arbejdsgiverens bil og anmodede selskabet om at anerkende erstatningspligten. Selskabet afviste erstatningspligt blandt andet under henvisning til en bestemmelse i den tyske sociallovgivning, der begrænser en arbejdsgivers ansvar for skader en ansat påføres under udførelsen af sit arbejde.

Sagsøgerne rettede efterfølgende henvendelse til GF Forsikring A/S, og opfordrede dette selskab til at anerkende erstatningspligten. GF Forsikring har afvist erstatningspligten.

Parternes anbringender

Sagsøgerne har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med påstandsdokumentet, hvoraf fremgår følgende vedrørende værneting og lovvalg:

- ”at dansk ret i henhold til lex loci delicti reglerne finder anvendelse i sin helhed på spørgsmålet om ansvaret og omfanget af erstatningspligten, herunder opgørelsen af de skadelidtes eventuelle erstatningskrav,
- at dansk ret, herunder færdselsloven skal finde anvendelse, da uheldet er sket i Danmark med blot to parter og hvor den ene part er et dansk indregistreret køretøj med en dansk fører af køretøjet hvilket har til følge
- at ejer/brugeren af køretøjet er objektivt ansvarlig for personskader, jf. færdselslovens § 101, stk. 1,
- at det hos sagsøgte forsikrede køretøj objektivt er ansvarlig for de personskader, som blev påført sagsøgerne ved uheldet den 9. januar 2013,

- at sagsøgte og adciterede er solidarisk ansvarlige, og sagsøgerne kan vælge at holde sig alene til sagsøgte og
- at erstatningsansvarlovens § 25, stk. 1 alene vedrører det interne opgør mellem flere solidarisk erstatningsansvarlige, her mellem sagsøgte og adciterede og at dansk ret i den forbindelse finder anvendelse på vurderingen af fordelingen af ansvaret og de øvrige omstændigheder, herunder de begåede fejl,
- at den individualiserende metode med henvisning til tysk ret **ikke** kan finde anvendelse, ej hellere på regreskravet og afklaringen af de begåede fejl i medfør § 25, stk. 1, blot fordi sagsøgerne under udførelse af arbejde i Danmark var arbejdsskadeforsikret hos et tysk arbejdsskadeforsikringselskab og var passagerer i en tysk indregistreret bil.
- at en tysk ansvarsbegrænsningsregel i tysk arbejdsskadelovgivning ikke kan påberåbes, idet sagen vedrører et uheld, som er sket i Danmark og tysk arbejdsskadeforsikringslovgivning for så vidt ansvar og ansvarsfordeling således slet ikke finder anvendelse.”

Sagsøgerne har under hovedforhandlingen endvidere anført, at der ikke er tale om forumshopping, idet der skal ske afkortning i en erstatning beregnet efter dansk ret med det beløb, som sagsøgerne har modtaget efter tysk ret.

Sagsøgte har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med sit påstandsdokument, hvoraf fremgår følgende vedrørende værneting og lovvalg:

” ...

3. VÆRNETING OG LOVVALG

Twisten mellem adciterede, VGH Versicherungen, og adcitanten, GF Forsikring A/S, vedrører placeringen og fordelingen af ansvaret for uheldet den 9. januar 2013.

Der foreligger ikke noget kontraktligt forhold mellem adciterede, VGH Versicherungen og adcitanten, GF Forsikring A/S's, forsikringstagere, hvorfor der er tale om et deliktelt forhold mellem sagsøgerne og forsikringstageren hos sagsøgte/adcitanten, GF Forsikring A/S.

Adciterede, VGH Versicherungen, og adcitanten, GF Forsikring A/S, indtræder i forsikringstagernes rettigheder og forpligtelser over for sagsøgerne.

Det indbyrdes forhold mellem adciterede, VGH Versicherungen, og adcitanten, GF Forsikring A/S, skal derfor også kvalificeres som et deliktuel forhold.

3.1 Værneting

Det følger af Bruxelles I-forordningen art. 5 nr. 3, at sager uden for kontrakt kan anlægges, hvor skadetilføjelsen er forgået.

Uheldet fandt sted i Danmark.

Derfor kan denne sag anlægges i Danmark.

3.2 Lovvalg

Der er værneting i Danmark, hvorfor de danske lovvalgsregler finder anvendelse i denne sag.

Danmark har *ikke* tiltrådt ROM II-forordningen, hvorfor de i retspraksis udviklede regler finder anvendelse i denne sag.

I nyere teori/litteratur er der uenighed, om *lex loci delicti* kan fastholdes som et udgangspunkt, eller om den individualiserede metode er det "nye" udgangspunkt.

3.2.1 Lex loci delicti

Lex loci delicti indebærer, at lovvalgsspørgsmålet skal bedømmes efter uheldsstedets lovgivning, dvs. dansk lovgivning i denne sag.

Princippet er belyst i praksis, se bl.a. U1953.945Ø, der omhandler et tilfælde, hvor en dansk turistbus blev påkørt af et tog som følge af en fejl af buschaufføren. Flere af passagerne blev skadede og spørgsmålet var, hvilket lands lovgivning, der skulle finde anvendelse på sagen. Landsretten fandt, at uheldsstedets lovgivning, der skulle finde anvendelse på sagen.

Dommen viser, at selv, hvor der var tale om en dansk skadevolder, flere danske skadelidte, et dansk selskab og et dansk motorkøretøj, bedømmes tvister efter uheldsstedets lovgivning.

Se tillige U1937.414/3Ø, der omhandlede et tilfælde, hvor en engelsk agent under en rejse i Norge blev skadet. Skadelidte havde benyttet sig af en dansk vognmand og spørgsmålet var, hvorvidt sagen skulle bedømmes efter engelsk, norsk eller

dansk lovgivning. Landsretten fandt, at sagen skulle bedømmes efter norsk lovgivning, jf. *lex loci delicti*.

I nærværende sag skete uheldet i Danmark, hvorfor det er sagsøgte/adcitanten, GF Forsikring A/S', opfattelse, at nærværende tvist skal bedømmes efter dansk lovgivning.

3.2.2 Den individualiserende metode

Den individualiserende metode medfører, at der skal foretages en samlet vurdering af sagens konkrete omstændigheder.

Princippet er belyst i praksis, se bl.a. U2006.2142V, der omhandlede en tvist, hvor skadelidte kom til skade ved et færdselsuheld i Tunesien. Skadelidte var dansk statsborger, bosiddende i Danmark og født i Tunesien.

På den ene side lagde landsretten vægt på, at skadelidte og bilens fører var bosiddende i Danmark, at bilen var forsikret og indregistreret i Danmark, at bilen var ejet af en dansk statsborger, at skadelidte og bilens fører i Danmark havde aftalt, at de skulle tage på ferietur i bilen, og at der ikke var nogle udefrakommende skadede ved uheldet. På den anden side blev der lagt vægt på, at skadelidte allerede var tildelt erstatning på ca. kr. 60.000 efter en tunesisk dom, og at uheldet skete i Tunesien. Ved samme dom havde tre andre tunesere blev tildelt erstatning. Efter en samlet vurdering fandt landsretten, at retsforholdet havde nærmeste tilknytning til Tunesien, hvorfor sagen skulle bedømmes efter tunesisk lovgivning.

Dommen illustrerer, at uheldsstedet indgår med stor vægt i den individualiserende metode. Samme problemstilling er belyst i dommen U1982.886V.

Dommene U1963.838V og FED 2005.193Ø vedrører forhold, hvor to danske bilister kolliderede i Tyskland. Begge sager skulle bedømmes efter tysk lovgivning, da det var tilfældigt, at begge parter var danske statsborger. I begge sager indgik uheldsstedet således også med afgørende vægt.

I dommene FED2004.182V og U1967.405Ø blev der ikke lagt afgørende vægt på uheldsstedet, da de øvrige omstændigheder i overvejende grad havde tilknytning til et andet landslovgivning lovgivning.

Samlet kan det af retspraksis udledes, at uheldsstedet indgår med afgørende vægt i den individualiserende metode.

Såfremt den individualiserende metode finder anvendelse på lovvalgstvisten skal sagsøgte og adcitanten fremhæve følgende.

- at uheldet skete i Danmark,
- at sagsøgerne og deres arbejdsgiver var på vej til Esbjerg i arbejdsmæssig henseende, hvorfor det ikke var tilfældigt, at sagsøgerne var i Danmark,
- at der foreligger en dansk skadelidte/forsikringstager,
- at der foreligger et dansk forsikringselskab,
- at der foreligger en tysk skadevolder,
- at der foreligger to tyske skadelidte, og
- at der foreligger et tysk forsikringselskab.

De ovenstående konkrete omstændigheder medfører nok, at sagen har tilknytning til både Danmark og Tyskland, men sagen har netop ikke *overvejende* tilknytning til Tyskland, hvorfor uheldsstedet må indgå med afgørende vægt ved lovvalgsvurderingen. Derfor skal nærværende sag som *helhed* bedømmes efter dansk lovgivning, også hvis den individualiserende metode lægges til grund.

3.3 **Betydning af, at dansk ret finder anvendelse på denne sag**

Adciterede, VGH Versicherungen, har anført, at tysk ret finder anvendelse på deres krav, og at det at sagsøgerne er omfattet af en ordning, der minder om den danske Arbejdsskadesikringslov med dertilhørende mulige udbetalinger, og er omfattet af en tysk ansvarsbegrænsning medfører, at sagsøgerne ikke har noget krav mod adciterede, VGH Versicherungen.

Hertil bemærker sagsøgte og adcitanten, GF Forsikring A/S, at såfremt retten er enig i, at dansk ret finder anvendelse på sagen, kan det forhold, at sagsøgerne er omfattet af en ordning, der minder om den danske Arbejdsskadesikringslov med dertilhørende mulige udbetalinger, og er omfattet af en tysk ansvarsbegrænsning netop *ikke* påberåbes i denne sag, da disse retsforhold netop henhører under materiel tysk lovgivning.

Det bemærkes videre, at de krav der er rejst af sagsøgerne ma-

terielt set skal bedømmes efter dansk ret.

Den tyske ansvarsbegrænsningsregel finder dermed ikke anvendelse i denne sag.

Reglen finder i øvrigt heller ikke anvendelse mellem adcitanten og adciterede jf. princippet i EAL § 25 jf. nærmere nedenfor.

Dette følger også af princippet i UfR2001.2137V, hvor et regreskrav skulle behandles efter hovedkravets ret.

Dommen vedrørte følgende problemstilling.

”Tysk Fragtselskab F, der efter CMR-loven var ansvarlig for et parti varer, der var transporteret af et dansk selskab K, anlagde i Danmark sag mod K's tyske ansvarsforsikrer S. K var forinden gået konkurs. Boet blev sluttet uden prøvelse af F's fordring. Spørgsmålet om, hvorvidt der var hjemmel for et direkte sagsanlæg mod S, måtte afgøres efter det lands regler, der i øvrigt skulle anvendes ved sagens afgørelse. S havde ikke bevist, at S med K havde aftalt, at tysk ret skulle anvendes, og det var derfor uforment at tage stilling til, om dansk lovgivning muliggjorde indgåelse af en sådan aftale. Spørgsmålet om, hvorvidt der var hjemmel for et direkte sagsanlæg mod S, skulle derfor afgøres efter dansk ret. Da K var erklæret konkurs, og boet var sluttet uden prøvelse af fordringen, kunne F rette sit krav direkte mod S. Betingelserne for sagsanlæg ved K's hjemting var således opfyldt, jf. EF-domskonventionens artikel 8, stk. 1, nr. 2, jf. artikel 10, stk. 2.”

På samme vis skal hovedkravet mellem sagsøgerne og sagsøgte og adcitanten, GF Forsikring A/S, behandles efter dansk ret, og regreskravet/friholdelsespåstanden behandles efter dansk ret og ikke efter tysk ret.

Videre skal adcitanten, GF Forsikring A/S, bemærke, at der ikke kan ske opdeling af sagen, som anført af adciterede, VGH Versicherung, – deparcage.

Det er et grundlæggende princip i internationale sager, at sagen skal behandles fuldt ud efter samme lands ret, og dvs. i denne sag enten dansk eller tysk ret, og der kan dermed ikke som gjort gældende af adciterede, VGH Versicherung, skelnes mellem de materielle regler og de opgørelsetekniske regler – dette er i givet fald et lex fori spørgsmål/processuelt spørgsmål.

Adciterede, VGH Versicherungen, "blander" med sin argumentation spørgsmålet om lovvalg sammen med materiel ret.

...

7. ANBRINGENDER

Det gøres gældende, at sagsøgte, GF Forsikring A/S, skal frifindes, såfremt retten finder, at sagen skal afgøres efter tysk ret som følge af de påberåbte anbringenderne fra adciterede, VGH Versicherungen i forhold i lovvalg og det forhold, at sagsøgerne er omfattet af en ordning der minder om Arbejdsskadesikringsloven og den påberåbte tyske ansvarsbegrænsningsregel, som sagsøgte GF Forsikring A/S derfor påberåber sig.

7.1 Lovvalg og værneting

Det gøres videre gældende,

at der er værneting i Danmark for uheldet den 9. januar 2013, jf. Bruxelles I-forordningen art. 5, nr. 3, og

at dansk ret finder anvendelse på sagens materielle tvister, da uheldet fandt sted i Danmark, og da sagen ikke har nærmere tilknytning til Tyskland.

...

ooo0ooo

Såfremt retten måtte komme frem til, at ansvaret skal placeres fuldt og endeligt hos sagsøgte/adcitanten GF Forsikring A/S, gøres det gældende, at da skal sagsøgernes krav på godtgørelse og erstatning nedsættes svarende til den godtgørelse og erstatning, som sagsøgerne ville have opnået efter den danske arbejdsskadesikringslov, da sagsøgerne dermed skal betragtes som danske ansatte omfattet af Arbejdsskadesikringsloven, der er primær, jf. princippet i Arbejdsskadesikringslovens § 77, hvorefter skadelidtes krav mod den erstatningsansvarlige nedsættes i det omfang, der er betalt eller er pligt til at betale ydelser til skadelidte efter Arbejdsskadesikringsloven. Dette uagtet en sådan dækning ikke er tegnet."

Adciterede har i det væsentlige procederet i overensstemmelse med sit påstandsdokument, hvoraf fremgår følgende vedrørende værneting og lovvalg:

"...

Anbringender:

Lovvalg:

Der er enighed om, at danske lovvalsregler som udgangspunkt medfører, at færdselsuheldet skal vurderes efter dansk ret i medfør af princippet om *lex loci delicti*.

Det gøres imidlertid gældende, at denne sag er så nært knyttet til tyske retsforhold, at lovvalget skal afgøres efter den individualiserede metode, således at et eventuelt regreskrav mod VGH Versicherungen skal afgøres efter tysk ret, idet sagen ikke ud over skadesstedet har nogen tilknytning til Danmark.

Det kan lægges til grund, at de skadelidte er tyske statsborgere, der var i Danmark for at udføre arbejde for deres tyske arbejdsgiver, og at de befandt sig i en varevogn tilhørende deres arbejdsgiver, da uheldet fandt sted. Varevognen blev ført af en tysk statsborger, der ligeledes var ansat hos de skadelidtes tyske arbejdsgiver. Den pågældende varevogn var tysk indregistreret, og motoransvarsforsikringen var tegnet hos ansvarsforsikringsselskab.

Endelig kan det lægges til grund, at de skadelidte er omfattet af en af deres tyske arbejdsgiver tegnet lovpligtig ulykkesforsikring, der dækker de skadelidtes erstatningskrav som følge af arbejdsulykken, og at de skadelidte har fået dækket deres tab i henhold til tysk ret, eller vil have krav på at få dækket deres tab.

Der er således ikke andet end ulykkesstedet, der knytter færdselsuheldet til Danmark, hvorfor tysk ret i henhold til den individualiserende metode skal finde anvendelse ved afgørelsen af, om de skadelidte er afskåret fra at rejse erstatningskrav mod VGH Versicherungen og GF Forsikring A/S.

Det gøres subsidiært gældende, at tysk ret skal finde anvendelse i forhold til opgørelsen af de skadelidtes eventuelle erstatningskrav."

Retten's begrundelse og resultat

Spørgsmålet om, hvorvidt dansk eller tysk ret skal finde anvendelse i denne sag er udskilt til særskilt afgørelse, jf. retsplejelovens § 253.

Færdselsuheldet er sket i Danmark i forbindelse med sagsøgernes arbejde med svejsning på vindmøller i Esbjerg i Danmark, hvor de tillige skulle overnatte, forinden arbejdet skulle påbegyndes. Det var således ikke et kort lejlighedsbesøg eller gennemkørsel til et andet land, der var årsag til, at de befandt sig i en tysk indregistreret bil på landevejen til Esbjerg. Bilen var forsikret af et tysk ansvarsforsikringsselskab og var ført af en person, der var ansat af deres tyske arbejdsgiver, men i uheldet var også involveret en anden

bil, der var dansk indregistreret og forsikret i et dansk forsikringsselskab og med en dansk statsborger med bopæl i Danmark som fører. De skadelidte og føreren af deres bil havde angiveligt alle bopæl i Tyskland. Sagen har således både tilknytning til Danmark og til Tyskland, men sagen har ikke overvejende tilknytning til Tyskland, og derfor må uheldsstedet indgå med afgørende vægt ved lovvalget. Som følge heraf bør denne sag bedømmes efter dansk lovgivning både i relationen mellem sagsøgerne og sagsøgte og mellem denne og adciterede. Det bemærkes, at sagsøgerne har tilkendegivet, at der i en eventuel erstatning efter dansk ret, skal ske afkortning med beløb modtaget efter den tyske lovgivning.

Derfor bestemmes:

De anlagte sager skal behandles efter dansk ret.

